325

ZÁKON

ze dne 5. září 2017,

kterým se mění zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o zpravodajských službách České republiky

Čl. I

Zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 53/2004 Sb., zákona č. 290/2005 Sb., zákona č. 530/2005 Sb., zákona č. 80/2006 Sb., zákona č. 342/2006 Sb., zákona č. 250/2008 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 218/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 357/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 254/2012 Sb., zákona č. 170/2013 Sb., zákona č. 186/2013 Sb., zákona č. 64/2014 Sb., zákona č. 204/2015 Sb., zákona č. 219/2015 Sb. a zákona č. 51/2016 Sb., se mění takto:

1. V § 12 odstavec 1 zní:

„(1) Činnost zpravodajských služeb podléhá kontrole vlády, Poslanecké sněmovny a Orgánu nezávislé kontroly zpravodajských služeb České republiky (dále jen „orgán nezávislé kontroly“). Rozsah a způsob kontroly zpravodajských služeb stanoví tento nebo zvláštní zákon.“.

2. V § 12 se za odstavec 1 vkládají nové odstavce 2 až 4, které znějí:

„(2) Poslanecká sněmovna vykonává kontrolu činnosti zpravodajských služeb prostřednictvím svých k tomuto účelu zřízených zvláštních kontrolních orgánů.

(3) Orgán nezávislé kontroly vykonává na základě podnětu některého ze zvláštních kontrolních orgánů kontrolu zákonnosti činnosti zpravodajské služby v oboru její působnosti na území České republiky, včetně kontroly dodržování základních práv a svobod.

(4) Kontrolní řád se na kontrolu prováděnou vládou, zvláštními kontrolními orgány nebo orgánem nezávislé kontroly nepoužije.“.

Dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 5.

3. Za § 12 se vkládají nové § 12a až 12i, které znějí:

„§ 12a

(1) Zvláštní kontrolní orgán pro kontrolu činnosti Úřadu pro zahraniční styky a informace (dále jen „zvláštní kontrolní orgán“) se skládá ze 7 členů. Členem zvláštního kontrolního orgánu může být pouze poslanec Poslanecké sněmovny.

(2) Pokud tento zákon nestanoví jinak, vztahuje se na jednání zvláštního kontrolního orgánu a na práva a povinnosti jeho členů přiměřeně zákon o jednacím řádu Poslanecké sněmovny.

§ 12b

(1) Členové zvláštního kontrolního orgánu mohou vstupovat do objektů Úřadu pro zahraniční styky a informace v doprovodu ředitele tohoto úřadu nebo jím pověřeného příslušníka Úřadu pro zahraniční styky a informace.

(2) Ředitel Úřadu pro zahraniční styky a informace předkládá zvláštnímu kontrolnímu orgánu

a) statut Úřadu pro zahraniční styky a informace,

b) návrh rozpočtu Úřadu pro zahraniční styky a informace,

c) písemná zadání úkolů uložených vládou nebo prezidentem republiky,

d) podklady potřebné ke kontrole plnění rozpočtu Úřadu pro zahraniční styky a informace a

e) vnitřní předpisy Úřadu pro zahraniční styky a informace.

(3) Ředitel Úřadu pro zahraniční styky a informace předkládá zvláštnímu kontrolnímu orgánu na jeho požádání

a) zprávu o činnosti Úřadu pro zahraniční styky a informace,

b) souhrnnou informaci obsahující zaměření a počet případů a věcí, v nichž je Úřad pro zahraniční styky a informace činný, s výjimkou případů a věcí, u nichž by poskytnutí takové informace mohlo ohrozit důležitý zájem sledovaný Úřadem pro zahraniční styky a informace,

c) počet případů, ve kterých byla podána žádost o poskytnutí zprávy bankou nebo pobočkou zahraniční banky o záležitostech týkajících se klienta, které jsou předmětem bankovního tajemství, ve kterých je Úřad pro zahraniční styky a informace činný, a

d) zprávu o využívání žádostí o poskytnutí zprávy bankou nebo pobočkou zahraniční banky o záležitostech týkajících se klienta, které jsou předmětem bankovního tajemství, a to pouze ve věcech a případech, ve kterých Úřad pro zahraniční styky a informace svou činnost již ukončil.

(4) Zvláštní kontrolní orgán není oprávněn zasahovat do personálních pravomocí vedoucích příslušníků Úřadu pro zahraniční styky a informace a nahrazovat jejich řídicí činnost.

§ 12c

(1) Má-li zvláštní kontrolní orgán za to, že činnost Úřadu pro zahraniční styky a informace nezákonně omezuje nebo poškozuje práva a svobody osob nebo že došlo k vyzrazení utajovaných informací z činnosti Úřadu pro zahraniční styky a informace, je oprávněn požadovat od ředitele Úřadu pro zahraniční styky a informace potřebné vysvětlení.

(2) Každé porušení zákona příslušníky Úřadu pro zahraniční styky a informace, které zvláštní kontrolní orgán zjistí při své činnosti, je povinen oznámit řediteli Úřadu pro zahraniční styky a informace a nejvyššímu státnímu zástupci.

§ 12d

Povinnost zachovávat mlčenlivost uložená členům zvláštního kontrolního orgánu podle zákona se nevztahuje na případy, kdy zvláštní kontrolní orgán podává oznámení podle § 12c odst. 2. Skutečnosti, o nichž se členové zvláštního kontrolního orgánu dozvědí při výkonu své funkce, oznamují v míře nezbytné pro dosažení účelu kontroly podle tohoto zákona.

§ 12e

(1) Orgán nezávislé kontroly se skládá z 5 členů, kteří jsou na návrh vlády voleni Poslaneckou sněmovnou na dobu 5 let. Vláda Poslanecké sněmovně navrhne vždy nejméně dvojnásobný počet osob, než je počet obsazovaných míst v orgánu nezávislé kontroly. Nikdo nemůže být členem orgánu nezávislé kontroly více než dvakrát za sebou. Funkce člena orgánu nezávislé kontroly je veřejnou funkcí.

(2) Členem orgánu nezávislé kontroly může být pouze ten, kdo

a) je státním občanem České republiky,

b) dosáhl věku 40 let,

c) získal vysokoškolské vzdělání v oboru právo

1. v magisterském studijním programu právo a právní věda studiem na vysoké škole v České republice, nebo

2. studiem na vysoké škole v zahraničí, pokud je takové vzdělání v České republice uznáváno za rovnocenné vzdělání uvedenému v bodě 1 na základě mezinárodní smlouvy, která je součástí právního řádu, nebo pokud takové vzdělání bylo uznáno podle zvláštního právního předpisu, a současně takové vzdělání odpovídá obsahem a rozsahem obecnému vzdělání, které lze získat v magisterském studijním programu právo a právní věda v oboru právo na vysoké škole v České republice, a

d) je držitelem platného osvědčení fyzické osoby pro stupeň utajení Přísně tajné.

(3) Členem orgánu nezávislé kontroly nemůže být ten, kdo byl v posledních 3 letech příslušníkem nebo zaměstnancem bezpečnostního sboru České republiky, vojákem z povolání nebo zaměstnancem ozbrojených sil České republiky.

(4) Funkce člena orgánu nezávislé kontroly je neslučitelná s výkonem úřadu prezidenta republiky a s funkcí člena vlády, náměstka člena vlády, poslance, senátora, poslance Evropského parlamentu, soudce nebo člena orgánu územního samosprávného celku nebo s postavením příslušníka nebo zaměstnance bezpečnostního sboru České republiky, vojáka z povolání nebo zaměstnance ozbrojených sil České republiky.

(5) Člen orgánu nezávislé kontroly je při výkonu své funkce nezávislý a při svém rozhodování je vázán pouze právním řádem České republiky; je povinen svou funkci vykonávat nestranně, v mezích svého oprávnění a zdržet se při jejím výkonu všeho, co by mohlo ohrozit důvěru v jeho nestrannost, zejména se nesmí nechat ovlivnit zájmy politických

stran nebo hnutí, veřejným míněním nebo sdělovacími prostředky.

(6) V čele orgánu nezávislé kontroly stojí jeho předseda, jehož funkční období trvá 1 rok. Předsedou orgánu nezávislé kontroly je postupně člen orgánu nezávislé kontroly v pořadí podle věku počínaje nejstarším členem; předsedou orgánu nezávislé kontroly nemůže být ten, kdo jím byl v posledních 4 letech. Nelze-li předsedu orgánu nezávislé kontroly určit podle věty druhé, je jím věkem nejstarší člen.

(7) Orgán nezávislé kontroly je usnášeníschopný, jsou-li jednání přítomni alespoň 4 jeho členové. K rozhodnutí orgánu nezávislé kontroly je třeba většiny hlasů.

§ 12f

(1) Člen orgánu nezávislé kontroly se ujímá své funkce složením slibu do rukou předsedy Poslanecké sněmovny. Člen orgánu nezávislé kontroly složí slib do 30 dnů ode dne svého zvolení.

(2) Slib člena orgánu nezávislé kontroly zní: „Slibuji na svou čest a svědomí, že svou funkci budu vykonávat nezávisle a nestranně, v souladu s ústavním pořádkem a s ostatními zákony a že budu chránit zákonnost a neporušitelnost práv osob.“

(3) Slib člena orgánu nezávislé kontroly je složen, jestliže po přečtení slibu prohlásí člen orgánu nezávislé kontroly „Slibuji!“ a podepíše se na úředním záznamu o složení slibu. V úředním záznamu o složení slibu musí být uvedeno datum a místo složení slibu.

(4) Nesloží-li člen orgánu nezávislé kontroly slib ve lhůtě stanovené v odstavci 1, odmítne-li jej složit nebo složí-li slib s výhradou, hledí se na něho, jako by nebyl zvolen.

(5) Funkce člena orgánu nezávislé kontroly zaniká dnem

a) následujícím po dni, kdy uplyne jeho funkční období,

b) pozbytí některého z předpokladů potřebných pro výkon funkce,

c) zahájení výkonu funkce neslučitelné s funkcí člena orgánu nezávislé kontroly podle § 12e odst. 4,

d) nabytí právní moci rozsudku, kterým byl odsouzen za úmyslný trestný čin nebo kterým byl odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody,

e) nabytí právní moci rozhodnutí o schválení narovnání, kterým bylo zastaveno jeho trestní stíhání pro úmyslný trestný čin,

f) nabytí právní moci rozhodnutí, kterým bylo podmíněně zastaveno jeho trestní stíhání pro úmyslný trestný čin,

g) nabytí právní moci rozhodnutí o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání pro úmyslný trestný čin,

h) zániku platnosti osvědčení fyzické osoby pro stupeň utajení Přísně tajné, pokud zánik jeho platnosti nenastal doručením nového osvědčení fyzické osoby pro stejný stupeň utajení nebo pokud nebyl uplatněn postup pro vydání nového osvědčení fyzické osoby, které nahrazuje původní v případě jeho odcizení nebo ztráty, poškození nebo změny některého z údajů v něm obsažených podle zákona upravujícího ochranu utajovaných informací, nebo

i) následujícím po dni, kdy bylo předsedovi Poslanecké sněmovny doručeno písemné prohlášení člena orgánu nezávislé kontroly, že se funkce vzdává.

(6) Nastane-li některý z důvodů zániku funkce člena orgánu nezávislé kontroly uvedených v odstavci 5 písm. b) až h), informuje o tom člen orgánu nezávislé kontroly písemně bez zbytečného odkladu předsedu Poslanecké sněmovny.

(7) Předseda Poslanecké sněmovny informuje o uvolnění místa člena orgánu nezávislé kontroly písemně bez zbytečného odkladu předsedu vlády. Vláda předloží Poslanecké sněmovně návrhy na obsazení uvolněného místa člena orgánu nezávislé kontroly bez zbytečného odkladu. Volbu na uvolněné místo člena orgánu nezávislé kontroly uskuteční Poslanecká sněmovna do 90 dnů ode dne doručení návrhů vlády.

§ 12g

(1) Orgán nezávislé kontroly je při výkonu své kontrolní činnosti oprávněn požadovat od zpravodajské služby všechny potřebné informace o její činnosti, které souvisejí s prováděnou kontrolou.

(2) Zpravodajská služba není povinna orgánu nezávislé kontroly předat informaci, která by mohla

a) zmařit účel probíhající akce; zpravodajská

služba takovou informaci nepředá pouze s předchozím souhlasem předsedy vlády,

b) odhalit totožnost příslušníků zpravodajské služby vykonávajících zpravodajskou činnost,

c) odhalit totožnost osob jednajících ve prospěch zpravodajské služby,

d) ohrozit jiné osoby, jejichž bezpečnost je v důležitém zájmu zpravodajské služby, nebo

e) porušit požadavky zpravodajské služby cizí moci na nepředání utajované informace třetí straně.

(3) Má-li orgán nezávislé kontroly za to, že činnost zpravodajské služby protiprávně zasahuje do základních práv a svobod nebo porušuje zákon, je oprávněn vyžadovat od ředitele příslušné zpravodajské služby potřebná vysvětlení.

(4) Orgán nezávislé kontroly vypracuje na základě provedené kontroly činnosti zpravodajské služby písemnou zprávu, z níž bude zřejmé, zda v konkrétním případě bylo činností zpravodajské služby protiprávně zasaženo do základních práv a svobod nebo byl porušen zákon a jakým způsobem. Písemnou zprávu zašle orgán nezávislé kontroly tomu ze zvláštních kontrolních orgánů, který dal orgánu nezávislé kontroly podnět ke kontrole zpravodajské služby, a dále též řediteli zpravodajské služby, jejíž činnost byla předmětem kontroly. Závěr orgánu nezávislé kontroly o tom, zda bylo činností zpravodajské služby protiprávně zasaženo do základních práv a svobod nebo byl porušen zákon, se zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(5) Zjistí-li orgán nezávislé kontroly při prováděné kontrole, že činnost zpravodajské služby protiprávně zasahuje do základních práv a svobod nebo porušuje zákon, navrhne příslušnému řediteli zpravodajské služby, předsedovi vlády nebo příslušnému členu vlády, aby přijali opatření nezbytná k odstranění nedostatků. Každé podezření ze spáchání trestného činu příslušníkem zpravodajské služby, které orgán nezávislé kontroly zjistí při prováděné kontrole, je povinen oznámit nejvyššímu státnímu zástupci.

(6) Orgán nezávislé kontroly provádí kontrolu činnosti zpravodajské služby vždy s vědomím ředitele příslušné zpravodajské služby.

(7) Členové orgánu nezávislé kontroly jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o nichž se dozvědí při výkonu své funkce. Povinnost zachovávat mlčenlivost trvá i po ukončení členství v orgánu nezávislé kontroly. Povinnost zachovávat mlčenlivost uložená členům orgánu nezávislé kontroly se nevztahuje na případy, kdy orgán nezávislé kontroly podává oznámení podle odstavce 5. Členové orgánu nezávislé kontroly mohou být zbaveni povinnosti zachovávat mlčenlivost pouze usnesením Poslanecké sněmovny.

§ 12h

(1) Členovi orgánu nezávislé kontroly náleží měsíčně paušální částka ve výši určené z platové základny stanovené pro soudce platovým koeficientem 0,25 podle zákona o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci a některých státních orgánů a soudů. Paušální částka se zaokrouhluje na 100 Kč nahoru.

(2) Zaměstnavatel poskytne členovi orgánu nezávislé kontroly po dobu výkonu činnosti v orgánu nezávislé kontroly pracovní volno s náhradou mzdy nebo platu. Státnímu zaměstnanci se poskytne po dobu výkonu činnosti v orgánu nezávislé kontroly služební volno, za které přísluší plat. Omezení rozsahu poskytování pracovního volna uvedené v § 201 odst. 3 zákoníku práce nebo služebního volna podle § 104 odst. 1 zákona o státní službě se pro tento případ nepoužije.

§ 12i

(1) Úkoly spojené s odborným, organizačním a technickým zabezpečením činnosti orgánu nezávislé kontroly plní jeho sekretariát zařazený v Kanceláři Poslanecké sněmovny.

(2) Vedoucího sekretariátu orgánu nezávislé kontroly jmenuje a odvolává vedoucí Kanceláře Poslanecké sněmovny.

(3) Orgán nezávislé kontroly podává zvláštním kontrolním orgánům jednou ročně zprávu o své činnosti.

(4) Podrobná pravidla jednání orgánu nezávislé kontroly a podobu zpráv o jeho činnosti stanoví jednací řád.“.

4. V § 13a odst. 1 se text „a 13“ nahrazuje textem „až 13“.

5. § 14 zní:

„§ 14

Poslanecká sněmovna je o činnosti zpravodajských služeb informována vládou prostřednictvím svých pro účely kontroly zpravodajských služeb zří-

zených zvláštních kontrolních orgánů (dále jen „příslušný orgán").".

Čl. II

Přechodná ustanovení

1. Činnost zpravodajských služeb uskutečněná přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona kontrole Orgánem nezávislé kontroly zpravodajských služeb České republiky nepodléhá.

2. Po prvním zvolení všech členů Orgánu nezávislé kontroly zpravodajských služeb České republiky určí předseda Poslanecké sněmovny losem délku funkčního období jeho jednotlivých členů tak, aby 2 osoby vykonávaly funkci člena Orgánu nezávislé kontroly zpravodajských služeb České republiky po dobu 3 let, 2 osoby vykonávaly funkci člena Orgánu nezávislé kontroly zpravodajských služeb České republiky po dobu 4 let a 1 osoba vykonávala funkci člena Orgánu nezávislé kontroly zpravodajských služeb České republiky po dobu 5 let.

3. Orgán nezávislé kontroly zpravodajských služeb České republiky zahájí svou činnost dnem následujícím po dni, ve kterém složil slib poslední z jeho členů.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o Nejvyšším kontrolním úřadu

Čl. III

Zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění zákona č. 331/1993 Sb., zákona č. 117/1994 Sb., zákona č. 224/1994 Sb., zákona č. 58/1995 Sb., zákona č. 236/1995 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 296/1995 Sb., zákona č. 148/1998 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 442/2000 Sb., zákona č. 239/2001 Sb., zákona č. 127/2002 Sb., zákona č. 282/2002 Sb., zákona č. 179/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 23/2006 Sb., zákona č. 342/2006 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 465/2011 Sb., zákona č. 239/2012 Sb., zákona č. 255/2012 Sb., zákona č. 78/2015 Sb. a zákona č. 302/2016 Sb., se mění takto:

1. V § 10 se na konci textu odstavce 7 doplňují slova „ , a s výjimkou funkce člena Orgánu nezávislé kontroly zpravodajských služeb České republiky podle zákona o zpravodajských službách České republiky".

2. V § 12 se na konci textu odstavce 8 doplňují slova „ , a s výjimkou funkce člena Orgánu nezávislé kontroly zpravodajských služeb České republiky podle zákona o zpravodajských službách České republiky".

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o státním zastupitelství

Čl. IV

V § 24 odst. 6 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění zákona č. 14/2002 Sb. a zákona č. 192/2003 Sb., se slova „a činnosti v" nahrazují slovy „ , činnosti v" a za slovo „Parlamentu" se vkládají slova „a činnosti v Orgánu nezávislé kontroly zpravodajských služeb České republiky podle zákona o zpravodajských službách České republiky".

ČÁST ČTVRTÁ

ÚČINNOST

Čl. V

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2018.

Hamáček v. r.

Zeman v. r.

Sobotka v. r.